

8. Максимович М. Дні та місяці українського селянина. – К., 2002.
9. Потебня А.А. О купальских огнях и сродных с ними представлениях // Потебня А.А. Слово и миф. – М., 1989. – С. 530–552.
10. Прислів'я та приказки: природа. Господарська діяльність людини / упор. М. М. Пазяк. – К., 1989.
11. Радул О.С. Виховання дітей в процесі життєдіяльності давніх східних слов'ян (VI–XIII ст.). – Кіровоград, 2013.
12. Рыбаков Б.А. Язычество Древней Руси. – М., 1988.
13. Снегирев И.М. Русские простонародные праздники и суеверные обряды: в 2 ч. – М., 1990 (перевидання 1839 р.).
14. Соколова В.К. Весенне-летние календарные обряды русских, украинцев и белорусов XIX – начала XX в. – М., 1979.
15. Сумцов Н. Ф. Хлеб в обрядах и песнях // Сумцов Н.Ф. Символика славянских обрядов: Избранные труды. – М., 1996. – С. 158–248.
16. Токарев С. А. Религиозные верования восточнославянских народов XIX – начала XX века. – М.-Л., 1957.
17. Українські замовляння / [упор. М.Н. Москаленко. Автор передмови М.О. Новикова]. – К., 1993.

ВИКОРИСТАННЯ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ ТА ФІТОДИЗАЙНУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА ЗАКОНИ» НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Решетило І.Г.
(Полтава, Україна)

Науковий керівник: **Дяченко-Богун М.М.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Одним із найбільш актуальних напрямків дослідження сучасного міста є ландшафтно-екологічний, який привертає увагу архітекторів та дизайнерів як до зеленої інфраструктури і рослин, так і до можливих підходів розуміння проблем цієї галузі та механізмів їх потенційного вирішення. Ландшафтний дизайн як напрям творчої діяльності з'явився нещодавно. Сьогодні «ландшафтний дизайн» є самостійною сферою художньої творчості, але він формує не тільки естетику архітектури міста, а й слугує одним із інструментів вирішення загальних проблем формування і збереження природного середовища в масштабі країни та регіонів.

Ландшафтний дизайн – творча діяльність, спрямована на формування штучного архітектурного середовища за допомогою засобів декоративного озеленення, геопластики, малих архітектурних форм, декоративного покриття, візуальної комунікації. Метою ландшафтного дизайну є органічне поєднання архітектури з природними елементами, а головне завдання архітектури у зв'язку людини з природою. Саме ландшафтний дизайн забезпечує цей зв'язок і детальну організацію безпосереднього оточення людини, сприяє синтезу природних та штучних елементів середовища. Специфіка ландшафтно-архітектурної та дизайну полягає в тому, що основними засобами створення композицій є природні елементи: рослинність, рельєф і вода.

Академік НАН України Гродзинський А.М. розробив основи розвитку нового науково-практичного напрямку, який полягає у використанні рослин в

ергономічних системах та інтер'єрах, назвавши його фітодизайном і дав обґрунтування цього поняття: фітодизайн – це проектування і практичне застосування рослин у штучному предметному середовищі, яке вирішує естетичні, медико-біологічні, психологічні проблеми, пов'язані з ізоляцією людини від природного рослинного середовища.

Фітодизайн – це цілеспрямоване науково-обґрунтоване введення рослин в дизайн архітектурного простору з урахуванням їх біологічної сумісності, екологічних особливостей, здатності до поліпшення якості повітря.

Роль фітодизайну у сучасному міському просторі набуває все більшого як естетичного, так і екологічного та функціонального значення: декоративне, символічне, обмежувальне, інформативне, в цілях реклами, екологічне. Основним завданням фітодизайну є зменшення ступеню роздратованості, спричиненого інтенсивним шумом, контрастним світлом, надмірністю транспортних і людських потоків.

Засобами озеленення можна досягнути поліпшення повітряного середовища проживання людини (тонізуючі, заспокійливі запахи), оздоровити навколишнє середовище, в основному за рахунок летючих фітонцидів, очистити повітря від газів, пилу, диму. За допомогою біоіндикації, тобто використання рослин як живих індикаторів забруднення повітря, ґрунту і води, можна оцінити ступінь забруднення навколишнього середовища, постійно контролюючи його якість. Для цієї мети найбільш широко застосовують різні види мохів та лишайників, що особливо актуально внаслідок активного розвитку дизайну вертикального озеленення у міському середовищі.

Ландшафтний дизайн та фітодизайн у наші дні перестав бути локальним явищем. Сфера його застосування розповсюдилась з інтер'єрів будівель на міський простір і стала одним із засобів його вираження. Тому дослідження аспектів ландшафтного дизайну та фітодизайну є надзвичайно важливим у контексті організації міського простору.

Список використаних джерел:

1. Давиденко М.М. Роль академіка А.М. Гродзинського у підвищенні рівня наукових досліджень у ботанічних садах України та Молдови / М.М.Давиденко // Вісник аграрної історії: Зб. наукових праць. – № 4-5. – 2013. – С. 269-272.
2. Кучерявий В.П. Символи і формотворення у фітодизайні та ландшафтній архітектурі / В.П.Кучерявий // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: Символ дерева у світовій культурі та художній творчості, 2006, вип. 16.4. – С.167-174.
3. Інтернет ресурс: <http://obsessionforinspiration.tumblr.com/>
4. Інтернет ресурс: а – <https://www.pinterest.com/>, б – <http://fitostenka.com.ua/>

ПЕРСОНОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ОСОБИСТОСТІ А.П. КАРИШИНА

(до досвіду здійснення)

Рогожа М.М.
(Київ, Україна)

Персоналогія як галузь людського знання, отримала остаточне право на громадянство у кінці 40–50-х рр. ХХ ст. У найбільш загальному вигляді персоналогія – один з важливих напрямів психології особистості, водночас, її